

הטורנוני

ה הספורט הלאומי של העונה. הכל יושבים ומנחשים: מה יהיה הרכב הכנסת הרביעית? מי ינצח בבחירות — ובכמה? מנחשים חסידי המפלגות, ואותם שהחליטו לא להצביע כלל. מנחשים הסבורים כי הכנסת היא מוסד חשוב, וגם אותם המאמינים כי אין היא אלא מכונה יקרה להרמת ידיים ולהשמעת דבריהבל.

הם עושים זאת בבית, בחברה, בויכוחים סוערים, וגם בטופס הטעות של העולם הזה. אולם לעתים קרובות מדי אין הם יודעים איך לגשת לענין.

כי נחוש הרכב הכנסת הבאה אינו ענין לסנטימנטים. גם לא חשוב כמו דוגל המנחש עצמו. **לא אין כאן מקום לניחושים פראיים ולי הבעת תקוות.**

בישראל, תוצאות הבחירות קבועות בידה רבה מראש. ומי שרוצה לנחש את הרכב הכנסת, חייב לעשות זאת באופן מקצועי.

הבה ונעשה נסיון.

ל פני שמתחילים, יש להיזכר בכמה וכמה מספרים חשובים. בלעדיהם אין לזון.

בבחירות לכנסת הרביעית יהיו כמיליון ו-200 אלף בעלי זכות בחירה, שזכותם לבחור ב-120 חבריכנסת. משמע כי על כל ח"כ יש כ-10 אלפים בוחרים שמוצאיאלים. השאלה הראשונה שיש לשאול היא, איפא: כמה מהם יצביעו באמת?

לפי כל הסימנים, מספר הנמנעים העיקרי רוננים, שונאי כל הרשימות ואף סתם אדישים, יהיה גדול למדי. אפשר להניח כי כ-20 אחוז מכל בעלי זכותהבחירה לא יטריחו את עצמם אל הקלפיות.

משמע: לכל ח"כ יהיו רק 8000 מצביעים. ממספר זה יש לנכות את הקולות הפסולים של בורים, ואת הקולות שיינתנו לאותן הרשימות הרבות אשר לא יעברו את אחוזי החסימה (כ-10 אלף קול) ועל כן יאבדו.

מותר על כן לנחש ברגע זה כי יהיו דרושים כ-7500 קול לבחירת ח"כ אחד. אחרי קביעת מודד זה, אפשר לגשת למלאכה.

כך יודעים כי התחרות העיקרית

בבחירות אלה תהיה בין חרות ומפא"י. לכן שוגים מנחשים רבים משגה חמור: הם מותחים את מלאכתהניחוש בקביעת מספר הח"כים המגיע, לדעתם, לשתי מפלגות אלה. אולם זהו ניחוש בחלל ריק. אין לו על מה לסמוך. כי כל מקום הניתן לחרות, יש לקחתו ממפלגה אחרת. הדרך הנכונה היא ההפוכה: לקבוע תחילה את מספר הצירים של המפלגות האחרות, שלגביהן יש נתונים ברורים יותר. לפי שיטה זו, תקבל חרות בסוף את המספר שישאר פנוי.

הרשימות הקלות ביותר לניחוש הן אותן שכבר השתתפו השנה בבחירות להסתדרות, כי התוצאות שם נותנות מושג כלשהו על מצבן. כך, למשל, ברור לגמרי כי מק"י צצאת בירידה, הן ברחוב העברי והן ברחוב הערבי. ערבים רבים שונאים אותה בגלל התקפותיה הפרועות על גמאל עבד אל-נאצר בראשית ימי הסיכסוך בינו לבין קאסם. ברחוב העברי ירדו מניויתיה בגלל פרשת התנגויה ועוד.

כיוון יש למק"י ששה ח"כים. אפשר להניח כי בכנסת הבאה יצטמצם מספר זה בשניים. בחוץ יישארו אמיל חביבי ואסתר וילנסקה. ואפילו שת"כ הרביעי, משה סנה, נתון בספק קל.

ננחש: מק"י, 4 מני רמים.

חרי מק"י בא תורה של מפ"ם. גם זו מלאכה קלה, יחסית, כי מפ"ם קיבלה בבחירות להסתדרות כמעט 67 אלף קולות. אין סיבה להניח כי מי שהצביע בעד מפ"ם בהסתדרות לא יצביע בעדה גם לכנסת. לפי המודד שקבענו, די בקולות

אלה לבדם כדי לבחור בתשעה ח"כים — מספר השחה לכוחה של מפ"ם בכנסת הנוכחית.

אולם מפ"ם יכולה לקחת כי תזכה לקולות ערביים, וגם למספר מצומצם של קולות עבריים מחוץ להסתדרות, שיתנו לה לפחות ח"כ אחד נוסף. במקרה של מזל רב מאד, תוך חישובי עודפים, עשויה מפ"ם אפילו לזכות בח"כ ה-11, אם כי הסיכוי קלוש.

ננחש: מפ"ם, 10 מני רמים.

שה יותר לנחש את סיכויי אחדות העבודה. מפלגה זו זכתה בהסתדרות ל-82 אלף קולות, השחים לפי אותו מודד, 11 מקומות בכנסת. השאלה היא אם אחדותהעבודה תחזיק

ממשית, מאחר שהותיים נמנעו בה מהצבעה יותר מחסידי סיעות אחרות. חוץ מזה הם מרוכזים בחלקם בגושים מסויימים, כמו בני-ברק והמשקים הוותיקים, שקשה להקיפם בקלפי זו.

ככל זאת, נראה כי תנועתהאויכולוסיה הכללית היא במידתמה לרעת הותיים, כי עיקר חסידיהם מרוכזים בשכבותהגיל ה"עליונות. אין ערובה כי הותיים זכו בדור הצעיר לתגבורת מספקת כדי לפצותם על אבדן החסידים הוקנים שהלכו בארבע שנים אלה לעולמם.

אם כן, מותר לנחש כי המחנה הדתי כולו יפסיד מנדט אחד בכנסת, וכי מנדט זה ירד ממספר הח"כים של המפלגה הותית הלאומית (אם כי דבר זה רחוק מלהיות בטוח). **ננחש: חזית דתית תורתית, 6 מנדטים; מפלגה דתית**

מספר הצירים	מספר המנדטים	המפלגה
38	40	א - מפא"י
10	11	ב - דתיים לאומיים
6	6	ג - חזית דתית תורתית
20	15	ח - תנועת החרות
10	9	ז - מפ"ם
6	5	ט - פרוגרסיבים
10	13	י - ציונים כלליים
4	6	ק - המפלגה הקומוניסטית
11	10	ת - אחדות העבודה
3	5	כל הרשימות הערשנות
2	-	כל שאר הרשימות
120	120	בסך הכל

לאומית, 10 מנדטים.

מה יהיה גורדם של הקויולינגים ה"ערביים של מפא"י? בכנסת הנוכחית יש להם חמשה מנדטים. האם יוכלו לשמור על כך?

לכאורה, נדמה שכן. ירידת מק"י ברחוב הערבי מאבטחת את אגפם השמאלי, ואי הופעת המחנה הלאומי בבחירות מאבטחת את האגף הימני. האגף הלאומי אמנם יקרא לערבים להימנע מהצבעה, אך בתנאי הפרור והשוחד, השוררים באזורי המישל הצבאי, קשה להניח כי יקריאה זו תצליח מאד.

אולם הפעם אין מתחרות על קולות הערבים רק שלוש רשימות, אלא שש. פרט זה יחולל שינוי ניכר במצב.

הרשימה הערבית של אחדותהעבודה היא קוריוז. אין לה סיכוי לעבור את אחוז החסימה. כל קול שיינתן לה, יהיה אבוד מראש.

מדוע החליטה אחדות העבודה להגיש בכל זאת רשימה ערבית נפרדת? ברור כי הקולות שילכו לרשימה זו אבודים לאחדותהעבודה העברית. בחשבון המסובך של העודפים, אולי היו כמה אלפי קולות אלה יכולים אפילו להוסיף לסיעת אחדותהעבודה ח"כ יקר נוסף. אך המפלגה הקריבה סיכוי זה על מנחב הרשימה העצמאית.

מדוע? מפני שיגאל אלון לא רצה מועמד

ערבי ברשימתו. אולי חשש שמא תקלוק נוכחותו של מועמד ערבי את הווהר ה"אקטיביסטי הלאומי של רשימתו בעיני הבוחר העירוני העברי. לאללה פתרונים.

שתי רשימות הקויולינגים-לשעבר, שנוקרו עלידי מפא"י והמורדים בה עתה, גם להן אין סיכוי לעבור את אחוזהחסימה. אולם יש להן כוח רב לפגוע ברשימות הצמודות למפא"י — וזו כנראה, כחנת מייסדיהן. אם הקולות הערביים הכפופים למפא"י יתפצלו לחמש רשימות, מחת להתחלק בין שלוש, עשויות לפחות שלוש מהן להיכשל בכלל. במקרה הקיצוני, יכול להיחצר מצב ששום רשימה ערבית לא תעבור את אחוז החסימה. אם נימנע מניחוש קיצוני זה, איננו יכולים בכל זאת שלא להוריד לפחות שני ח"כים ממחנה הסוכנים הערביים של מפא"י.

ננחש: כל הרשימות הערביות, 3 מנדטים.

תה הגיעה שעתה של שאלת קשה: מה יהיה כוחן של תשע הרשימות ה"עבריות החדשות, המופיעות זו הפעם ה"ראשונה?

אין ספק שלרובן הגדול אין כל סיכוי לעבור את אחוזהחסימה. רשימות כמו הבונד, הכוח השלישי ועוד, היו זכאיות להיכנס למירוך על מנת להפגין את קיומן, אך אין הן יכולות לקחת ברצינות לצבור 10 אלפים קולות. נשארו, איפוא, רק הרשימות העדתיות.

יהיה זה מעשה נחפו לנחש את כוחן החסי של רשימות עתיות אלה. בקלפי הנסיונית בלשו בעיקר רשימתו של דויד בן הרוש ורשימת המפלגה הלאומית הספרדית. אחריהן הופיעו, באיאלה מקומות, רשימת התימנים והאיחוד הלאומי הספרדי.

אין ספק שיש בארץ בוחרים בעלי נאמנות עתית חזקה, וגם בעבר שלחו אלה ח"כים עתים בודדים לכנסת, אולם הפעם מתחרות בניניהן כמה וכמה רשימות, אשר אף אחת מהן אינה יכולה להיות בטוחה שתעבור את אחוז החסימה.

אפשר להניח כי למרות מכשולים טבעיים אלה, שמקורם בשאיפתהקאריירה האישית של רוב המנהיגים העדתיים וחוסרהיכולת המינימלית להתאחד לכוח רציני, יכניסו רשימות אלה שניים או שלושה ח"כים לכנסת.

יתכן כי בעל הסיכוי הרב ביותר הוא דויד בן-הרוש, שימשוך קולות של בוחרים בני כל העדות, שאין להם בעד מה ומי להצביע, ושישמחו לתת את קולם כדי להוציא אדם מביתהסוהר ותוך כדי כך לתת סטירתלחי למפא"י.

ננחש: כל הפיעות העדתיות, 2 מנדטים.

ה מפלגה הפרוגרסיבית קיבלה קרוב ל-28 אלף קולות בהסתדרות, המבטיחים לה כמעט ארבעה מקומות בכנסת. בבחירות האחרונות לכנסת זכו ל-17 אלף קולות בל-תי הסתדרותיים. יתכן שהפעם מספר זה יעלה במקצת, כי בוחרים אינטלקטואלים מסויימים, המואסים במפלגות, סבורים כי הפרוגרסיבים טובים מן האחרים.

כל זה מספיק כדי להבטיח לפרוגרסיבים לפחות ח"כ אחד נוסף על המשת הח"כים שלהם בכנסת הנוכחית.

ננחש: הפרוגרסיבים, 6 מנדטים.

שארן דנו 68 מקומות ריקים. אותם עלינו לחלק בין שלוש המפלגות ש"נותנו — מפא"י, הצ"כ וחרות — שיש להן בכנסת הנוכחית ביחד 68 מקומות.

הקלפי הנסיונית של העולם הזה אינה נותנת מקום להשערה כי מפא"י תרד באופן ניכר. מפא"י חלשה בערים הגדולות, ביחוד בתל-אביב, ירושלים ורמתגן — אך זה היה המצב גם בבחירות הקודמות. לעומת זאת חזקה מפא"י באזורי הפיתוח ובאזורי המימ (התסך בעמוד 14)